

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-03-06
Besvaras senast
2026-03-20

Till eu-minister Jessica Rosencrantz (M)

2025/26:376 De inre gränskontrollernas påverkan på den nordiska integrationen

Sverige har haft inre gränskontroller i över tio år. De har betecknats som tillfälliga och extraordinära. De kan ifrågasättas såväl utifrån det nu 74-åriga nära nordiska samarbetet som EU-samarbetet och Schengen.

Mellan 1952 och 2015 förekom inga gränskontroller i Öresundsregionen mellan Skåne och Danmark, i enlighet med den nordiska passunionen och sedan Schengenavtalet. Sedan november 2015 har Sverige och Danmark av fyra olika anledningar infört gränskontroller, id-kontroller och delvisa gränsstängningar. Motiveringarna som angetts har byggt på kontroll av asylmottagandet, förhindrande av terrorism och stärkande av rikets säkerhet, motverkande av gränsöverskridande kriminalitet samt förhindrande av smittspridning i samband med coronapandemin.

Då beslutet står i strid med den fria rörligheten inom Schengen får nya beslut tas endast av tillfällig karaktär. Efter tio års existens är det relevant att fråga om kontrollerna får anses tillfälliga eller permanenta. Den vision som Nordiska ministerrådet satt upp om att Norden ska vara världens mest hållbara och integrerade region år 2030 kan i sammanhanget poängteras.

De nuvarande kontrollernas tidsfrist löper enligt uppgift ut den 11 maj 2026. Regeringen ska senast fyra veckor dessförinnan på nytt anmäla ett återinförande.

Det svensk-danska samarbetsorganet Greater Copenhagen, där samtliga skånska kommuner, kommuner i Halland, kommuner på danska Själland samt Region Skåne och Region Halland ingår, tog nyligen fram en rapport, *10 år av tillfällig inre gränskontroll*. Den visade på att gränskontrollerna orsakat förluster på 47 miljoner kronor varje år. Till detta kan läggas uppgifter från polisen om att endast 0,03 procent av de personer som kontrollerats vid inre gränskontroll i Region Syd saknat giltig id-handling.

Gränskontrollerna innebär också begränsningar i tågtrafiken. Enligt Trafikverket skulle fem tåg mer per timme och riktning kunna köra över Öresundsbron från Danmark till Sverige om det inte varit för id-kontrollerna. Region Skåne framhåller för sin del att de inre gränskontrollerna bromsar arbetsmarknadsintegrationen och hindrar den dansk-svenska regionen

från att uppnå full potential för tillväxt och utveckling.

Möjligheter finns för att förbättra integrationen på arbetsmarknaden och därigenom stärka den gemensamma konkurrenskraften och tillväxten. Det har också fastslagits i en rapport som OECD tog fram i början av 2025.

Mot denna bakgrund vill jag fråga EU-minister Jessica Rosencrantz:

1. Bedömer ministern, utifrån sitt ansvarsområde, att de inre gränskontrollerna har en påverkan på den samlade konkurrenskraft Öresundsregionen kan bidra med för vårt land som helhet, och avser ministern vidta några åtgärder utifrån sin bedömning?
2. Anser ministern att id-kontrollerna i fråga bör betraktas som tillfälliga, och har ministern i så fall en plan för att avveckla desamma?

.....

Per-Arne Håkansson (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch